Müslümanlıkta Kerametçilik ve Sömürü

Feriduddin AYDIN
feriduddin@gmail.com

دار العِبَر للطباعة والنشر
Al-Ibar Publishing
İstanbul-2018

Müslümanlıkta Kerametçilik ve Sömürü

Kerâmetçilik, evliyacılık inancı ile birlikte ortaya çıkmış, -*İslam öncesinden kalma*- eski bir inanıştır. En eski evliyacı yazarlardan **Ebûl-Qasım el-Quşeyrî**'nin risalesinde ***"evliyâ kerâmetleri"*** başlığı altında bir bölümün bulunuyor olması bunu kanıtlamaktadır.[1] Hiyerarşik tarikatçılık ise -*Horasan Erenlerinin ortaya çıkmalarıyla birlikte*- 1200'lerde depreşmeye başlamış, Fakat mîlâdî 1400'lü yıllarda Nakşbendîlik hareketinin yoğunlaşmasıyla birlikte ancak açık seçik olarak şekillenmiştir.

el-Quşeyrî, kendi -*inancına göre*- velinin ve kerâmetin tariflerini yapmakta, kerâmet ile mucize arasındaki farkları açıklamaya çalışmaktadır. Ondan sonra da beşikteki bebeği konuşturan rahip **Cüreyc** ve mağarada mahsur kalan üç arkadaş hakkında nakledilen olağanüstü hadiseleri anlatmakta[2], daha başka kerâmet örnekleri ile devam etmektedir. **el-Quşeyrî**, mîlâdî 1072 yılında *(Yani Malazgirt'in alınışından bir yıl önce)* öldüğüne göre evliyacılık inancının çok eski olmadığı anlaşılmaktadır. Bu da İslam'ın, dejenere edilmesinin epeyce zaman aldığı anlamına gelmektedir. Türk Müslümanlığının temeli işte bu dönemde atılmıştır.

Öteden beri yapılan bir yanılgıyı bu ilgiyle düzetmek gerekir. Bilindiği üzere Milliyetçi-Müslümancı yazarlar, Malazgirt'in alınışından söz ettikleri her defasında bir bahane ile bu hadiseyi, ***"Anadolu'nun İslâmlaştırılmasının"*** başlangıcı olarak kaydetmeyi ihmal etmezler. Hatta bu kullanım çoğu kez ***"Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslâmlaşması"*** şeklinde yinelenir. Örneğin, bir ansiklopedide şöyle bir ifade kullanılmaktadır:

«Anadolu'nun fethi ve İslâmiyet'in burada yayılışı, XI. yüzyıldan itibaren bilhassa 1071'deki Malazgirt Savaşı'ndan sonra Türklerin yoğun bir şekilde göçüyle yeni bir merhale kaydetti. Büyük Selçuklular ve onların maiyetinde Anadolu fethine katılan Türkmen beylerinin Orta ve Doğu Anadolu'da kurdukları Türk devletleri,

---

[1] Ebu'l-Qasım Abdulkerim b. Hawazin el-Quşeyrî, er-Risaletu'l-Quşeyriyye, s. 173-177. Basım Mısır-1959

[2] A.g.e./176-177. Üç arkadaş olayını anlatan hadisin orijinal metni şöyledir:

" حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ حَدَّثَنِي سَالِمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوْا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنْ الْجَبَلِ فَسَدَّتْ عَلَيْهِمْ الْغَارَ فَقَالُوا إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللَّهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ فَقَالَ رَجُلٌ مِنْهُمْ اللَّهُمَّ كَانَ لِي أَبَوَانِ شَيْخَانِ كَبِيرَانِ وَكُنْتُ لَا أَغْبِقُ قَبْلَهُمَا أَهْلًا وَلَا مَالًا فَنَأَى بِي فِي طَلَبِ شَيْءٍ يَوْمًا فَلَمْ أُرِحْ عَلَيْهِمَا حَتَّى نَامَا فَحَلَبْتُ لَهُمَا غَبُوقَهُمَا فَوَجَدْتُهُمَا نَائِمَيْنِ وَكَرِهْتُ أَنْ أَغْبِقَ قَبْلَهُمَا أَهْلًا أَوْ مَالًا فَلَبِثْتُ وَالْقَدَحُ عَلَى يَدَيَّ أَنْتَظِرُ اسْتِيقَاظَهُمَا حَتَّى بَرَقَ الْفَجْرُ فَاسْتَيْقَظَا فَشَرِبَا غَبُوقَهُمَا اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَفَرِّجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ فَانْفَرَجَتْ شَيْئًا لَا يَسْتَطِيعُونَ الْخُرُوجَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ الْآخَرُ اللَّهُمَّ كَانَتْ لِي بِنْتُ عَمٍّ كَانَتْ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَيَّ فَأَرَدْتُهَا عَنْ نَفْسِهَا فَامْتَنَعَتْ مِنِّي حَتَّى أَلَمَّتْ بِهَا سَنَةٌ مِنْ السِّنِينَ فَجَاءَتْنِي فَأَعْطَيْتُهَا عِشْرِينَ وَمِائَةَ دِينَارٍ عَلَى أَنْ تُخَلِّيَ بَيْنِي وَبَيْنَ نَفْسِهَا فَفَعَلَتْ حَتَّى إِذَا قَدَرْتُ عَلَيْهَا قَالَتْ لَا أُحِلُّ لَكَ أَنْ تَفُضَّ الْخَاتَمَ إِلَّا بِحَقِّهِ فَتَحَرَّجْتُ مِنْ الْوُقُوعِ عَلَيْهَا فَانْصَرَفْتُ عَنْهَا وَهِيَ أَحَبُّ النَّاسِ إِلَيَّ وَتَرَكْتُ الذَّهَبَ الَّذِي أَعْطَيْتُهَا اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَافْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ فَانْفَرَجَتْ الصَّخْرَةُ غَيْرَ أَنَّهُمْ لَا يَسْتَطِيعُونَ الْخُرُوجَ مِنْهَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ الثَّالِثُ اللَّهُمَّ إِنِّي اسْتَأْجَرْتُ أُجَرَاءَ فَأَعْطَيْتُهُمْ أَجْرَهُمْ غَيْرَ رَجُلٍ وَاحِدٍ تَرَكَ الَّذِي لَهُ وَذَهَبَ فَثَمَّرْتُ أَجْرَهُ حَتَّى كَثُرَتْ مِنْهُ الْأَمْوَالُ فَجَاءَنِي بَعْدَ حِينٍ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَدِّ إِلَيَّ أَجْرِي فَقُلْتُ لَهُ كُلُّ مَا تَرَى مِنْ أَجْرِكَ مِنْ الْإِبِلِ وَالْبَقَرِ وَالْغَنَمِ وَالرَّقِيقِ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَسْتَهْزِئْ بِي فَقُلْتُ إِنِّي لَا أَسْتَهْزِئُ بِكَ فَأَخَذَهُ كُلَّهُ فَاسْتَاقَهُ فَلَمْ يَتْرُكْ مِنْهُ شَيْئًا اللَّهُمَّ فَإِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَافْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ فَانْفَرَجَتْ الصَّخْرَةُ فَخَرَجُوا يَمْشُونَ." (صحيح البخاري. م م (3/ 91

Anadolu Selçukluları, bu devletin zayıflamasıyla ortaya çıkan Anadolu beylikleri ve nihayet Osmanlılar Anadolu'nun İslâmlaşma sürecini tamamladı.»[3]

Bu metinde geçen ***«Anadolu'nun İslâmlaşma süreci…»*** bir yanılgıdır, hatalı bir ifadedir. Bunun doğrusu ***«Anadolu'nun Müslümanlaşma süreci»***'dir. Bu sürecin en çarpıcı özelliği ise ***evliyacılık*** ve ***kerâmetçiliktir***.

Evliyacılık inancının, dünden bugüne en büyük temsilcileri ise Nakşbendîler olmuşlardır. Çünkü evliyacılık sektörü, *(çok büyük ihtimalle)* Nakşbendîliğin teorisyenleri tarafından başlatılmıştır. Türk Müslümanlığının temel taşı olan ***«üveysîlik»*** *(mîlâdî 1100 yılından itibaren)* bu aktivist dervişler tarafından tasarlanmış olduğuna göre, ***evliyacılığın*** ve ***kerâmetçiliğin*** de (en azından) geliştiricileri bunlar olmalıdır.

Türkler arasında evliyacılık inancının doğmasına acaba hangi nedenler kaynaklık etmiş olabilir? Bu sorunun pek önemli cevapları vardır. Ancak bunları bütün ayrıntılarıyla buraya sığdırmak mümkün değildir. Yine de özet olarak bir bilgi sunmak gerekirse şu gerçekleri kaydedebiliriz.

Mîlâdî binli yılların başından itibaren ilk üçyüz yıl içinde -*deyim yerindeyse*-, ilk tohumları ekilen Müslümanlık dini için özgün malzemelere ihtiyaç vardı. Bunların bir kısmı (***Budizm***, ***zerdüşizm*** ve ***maniheizm*** gibi) eski dinlerin kalıntıları olarak zaten mevcuttu.[4] Bunları, İslam'dan alınacak yeni malzemelerle harmanlamak gerekiyordu. Ancak bunu, çoğu göçebe olan eğitimsiz kalabalıkların iç dünyasını okşayacak bir kompozisyon içinde tertip edip sunmak lâzımdı. İşte başta **Ahmed-i Yesevî** olmak üzere Türkistan'da kendini yetiştirmiş mistik bir ekip, Türk evliyacılığı projesini -*buradan hareketle*- hazırladılar. Bu ekip -*daha önce yaşamış*- bir mistik gruptan ilham alıyordu. Bunlar, ***"İlk Zâhidler"*** olarak ünlenen ve (800-1000) yılları arasında yaşamış Fars kökenli *(çoğu Iraklı)* müsta'reb *(Araplaşmış)* sûfîlerdir.

Evliyacılık ve ***kerâmetçilik*** üzerinde temellendirilen Türk Müslümanlığının yapılandırılması -*sık sık evrilerek*- yüzyıllar boyu birbirini izleyen süreçlerle devam etmiştir. Ancak bu konuda unutulmaması gereken çok önemli bir gerçek vardır; gerek Türk tasavvufunun, gerekse Türk Müslümanlığının inşasında öne çıkan en büyük itici güç *(özellikle 1300'lerden sonra)* Nakşbendîlik hareketi olmuştur. Bu kaynak, Kanûnî döneminden bugüne kadar, *(1925-1950 yılları hariç)*, daima resmi ideoloji tarafından da destek görmüştür. Ancak Türk evliyacılığını daha iyi anlayabilmek için zaman tünelinde geriye doğru biraz yolculuk yapmak gerekiyor. Bu yolculuğu şöyle özetlemek mümkündür.

---

[3] Bkz. Türkiye Diyanet Vakfı, İslâm Ansiklopedisi, cilt:23; S.29

[4] Bkz. «Büyük Selçuklular zamanında, sosyal ve ekonomik sebeplerden dolayı Türkistan'dan Anadolu'ya kalabalık bir Türkmen göçünün yaşandığını ifade etmiştik. Anadolu'ya gelen bu Türkmen topluluklar İslamiyeti benimsemekle beraber, onu kendi sosyal ve ekonomik imkanları ölçüsünde öğrenmeye ve yaşamaya çalışmışlardır. Neticede tıpkı Büyük Selçuklular zamanında olduğu gibi, Anadolu'da da yerli müslüman halk, birtakım inanç ve davranışlarından dolayı bu göçebe topluluklardan pek hoşlanmamıştır. (…)Türklerin Horasan ve İran sahasında bulunduklarında, büyük ölçüde İran, hatta kısmen Hint kültürünün tesirinde kalarak yayıldıkları hemen her bölgeye bu kültürlerin izlerini taşımış olmalarını dikkatten uzak tutmamalıyız. (…)Bu anlayışa sonradan bir nevi Türk Halk Müslümanlığı da denilmiştir. Çünkü bu Türkmen boyları, henüz yüzeysel bir İslâm anlayışına sahip olduklarından, hem eski şâmânî inançları ve hem de atalarından kalma bir takım geleneksel sözlü inançları bünyelerinde taşımışlardır.» Kaynak: Prof. Dr. Metin Bozkuş, Anadolu Selçuklularında Sosyal, Dinî ve Mezhebî Yapı. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 5 (2), 249-258.

508 yıl (750-1258) tarih sahnesinde kalan ve *(sözde)* bütün İslam ümmetini temsil eden ***Abbasi devleti***, 1200'lü yıllarda hızlı bir çökme trendine girmişti. Bir yandan ***Nizârî İsmâîlîlerin*** Alamut'ta kurdukları cinayet şebekesinin saldığı korkuyla, öbür yandan gittikçe yaklaşan Moğol tehdidi altında devletin temelleri âdeta çatırdıyordu. Bu nedenle Arapların, Türkler üzerindeki dinsel etkisi de git gide zayıflıyordu. Vaktiyle Abbasî Halifeliği'ne bağlı olan Selçuklu sultanlığı, bu dönemde otonom bir devlet statüsüne kavuştuğu anlaşılıyor. Dolayısıyla Türk insanının vicdanındaki değerler de bu siyasî otonominin paralelinde değişiyordu. Nitekim bu değişim, ***"Horasan Erenleri"*** adıyla peydahlanan ilginç bir örgütün faaliyetlerinin paralelinde hızlandı. Bunun yanı sıra; **II. Gıyaseddin Keyhüsrev** komutasındaki Selçuklu ordusunun, 1243'te patlak veren Kösedağ Savaşı'nda **Baycu Noyan** komutasındaki ***Moğol-İlhanlı*** ordusu karşısında ağır yenilgiye uğramasıyla Anadolu'daki Türk birliği ortadan kalktı. Ülke anarşiye boğuldu. Devletin enkazı üzerinde küçük beylikler mantar gibi bitti. Bunlar aralarında boğuşmaya başladılar. Zihinler karıştı, değerler sıkça değişti, kurumlar çöktü, ortalıkta türlü türlü inanç grupları peydahlanmaya başladı… Bunlardan, özellikle ***Kalenderiyye*** *(cevlakiyye)*, ***Haydariyye***, ***Yeseviyye, Kübreviyye***, ***Sühreverdiyye***, ***Rifaiyye*** ve ***Kadiriyye*** tarikatları tarafından bir inanç kaosu körüklendi. Sonuç olarak aynen günümüz gibi siyasi anarşinin yanı sıra bir de din anarşisi ortalığı sardı. Bu da Selçuklu Devleti'nin sonunu getirdi. Toplum o gün umudunu bu tarikatların başındaki şeyhlere ve evliyalara bağlamıştı. Fakat bu şeyh ve evliyaların ne kendilerine, ne de topluma hiç bir faydaları dokunmadı. Tam aksine, işgalci Moğollara yardım ve yataklık ettiler, sonunda kendi devletlerini çökerttiler.

Günümüzde, bir grup fanatik ilahiyatçı ve neo-Müslümancı yazarlar tarafından ön plana çıkarılan ve topluma sevimli gibi sunulan bu evliyaların maceraları, buraya sığmayacak kadar uzundur. Bunlar, aslında çok tehlikeli birer mistik mafya teşkilâtının üyeleri idiler.[5] Özgün Türk evliyacılık hareketinin ilk öncüleri işte bu zümredir. **Prof Dr. Ahmet Atilla Şentürk**, bu zümrenin içyüzünü şu sözleriyle özetlemektedir:

«Yeni dinin yayılmaya başladığı bütün coğrafyalarda Şamanizm, Budizm, Yahudilik, Hristiyanlık ve Zerdüştlük gibi kemikleşmiş eski inançlar, duruma göre farklı gerekçeler gösteren birer yorumla bu dine uyarlandı. İslâmın temel kitabı Kur'an, iktidar ve saltanatı Allah'tan başka kimseye bırakmıyordu. Din ve siyasetin egemenliğine soyunan güçler, bu engeli akıl almaz tevil ve yorumlarla ortadan kaldırmayı başardılar. Kendilerine "evliyâ" denen manevî dünyanın iktidar sahipleri ile maddî dünyanın sahipleri olan irili ufaklı sultan ve hükümdarlar insanlar üzerindeki otoritelerini hiçbir zaman elden bırakmadılar. Çoğu zaman

---

[5] Bu konuda fazla bilgi için Bkz.:

* Orhan Hançerlioğlu, İslam İnançları Sözlüğüğü, S.229. Remzi Kitabevi. 2. Basım. İstanbul-1994.

* Ahmet Yaşar Ocak, Osmanlı Toplumunda Zındıklar ve Mülhidler, s.123-259. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı yy. İstanbul-1998.

* Ord. Prof. Dr. Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar. Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları, 8. Baskı. S. 337-352. Ankara-1993.

* سميح عاطف الزين، الصوفيّة في نظر الإسلام ص/**551**. دار الكتب اللبناني– المصري/**1985**م.

* Prof. Dr. Mikâil Bayram, Sosyal ve Siyasî Boyutlarıyla Ahi Evren ve Mevlânâ Mücadelesi. S.172-175.

kâğıt üzerinde kalsa da XX. yüzyıl dünyasında egemenlik, hükümdarlar ve krallardan alınarak halka devredildi. Ancak dindarlar nazarında evliyaların iktidarı neredeyse hiçbir zaman son bulmadı. Çünkü inanışa göre bunlar öldükleri zaman kınından çekilmiş birer kılıç gibi daha da etkili oluyorlar, mezar ve türbelerinde bile insanları hidayete erdirmeye onlara istedikleri her şeyi vermeye devam edebiliyorlardı.»[6]

Biraz sonra; bazı örnekleri sergilenecek olan Türlü yobazlık faaliyetleriyle -*arkalarında karanlık bir tablo bırakmış olan*- bu evliyalar etrafında, *(özellikle Nakşbendîler tarafından)* örülen kerâmet masalları -*zaman içinde*- olgunlaştırılarak Türk Müslümanlığının ana dayanaklarından biri haline getirilmiştir.

Evliya kerâmetlerinden örnekler:

Örnek-1:

Mâlik bin Dînâr (öl.m.748) için şöyle bir kerâmet anlatırlar:

«Bir defasında gemiye binmişti. Gemi ilerleyince gemici ondan ücret istemiş, o da parasının olmadığını söyleyince, bayılıncaya kadar dövmüşlerdi. Ayılınca, ücreti vermezsen seni denize atacağız diyerek tutup kaldırdıklarında, suyun yüzünde birçok balıkların ağızlarında birer dinar (altın) olduğu halde gördüler. Bunun üzerine o, balıkların ağzından iki dinar alıp gemicilere verdi, gemiciler bu hâli görünce onun evliyâ olduğunu anlayarak özür dilediler.»[7]

Örnek-2:

İbrahim bin Edhem (öl.m.779)'in kerâmetlerinden biri:

«Bir defa gemiye binmek istedi. Ama parası yoktu ve parasız da gemiye bindirmiyorlardı. Gidip iki rek'at namaz kıldı ve namazdan sonra, "Yâ Rabbî! Şu geminin sahibleri bende olmayan bir şeyi istiyorlar" diye duâ etti. Duâyı bitirir bitirmez oradaki kumların hepsinin altın olduğunu gördü. Bir avuç dolusu alıp gemicilere verdi ve gemiye bindi.»[8]

Örnek-3:

İlginç bir kerâmet örneği:

«Yesevî menkıbelerine göre siyah ırktan olan Arslan Baba ashabın büyüklerinden olup dört yüz veya yedi yüz yıl yaşamıştır. İki ayrı rivayete göre, sahâbîler bir gazâ sırasında veya Arslan Baba'nın evindeki bir toplantıda acıkırlar. Bu arada Hz. Peygamber'in duasıyla Cibrîl cennetten bir tabak hurma getirir. Hurmalardan biri

---

[6] Prof. Dr. Ahmet Atilla Şentürk, Manzum Metinler Işığında Bir Kalender Dervişinin Profili. International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/8 Spring 2015, p. 141-220

[7] Bkz. Bir grup Nakşbendi, Türkiye Gazetesi, İslâm âlimleri Ansiklopedisi, 2/511. Tarihsiz-İstanbul.

[8] A.g.e.:2/413

yere düşünce Cibrîl o hurmanın ileride doğacak Ahmed Yesevî'nin kısmeti olduğunu söyler. O zaman Hz. Peygamber ashabına, "Bu hurmayı Yesevî'ye kim ulaştıracak?" diye sorar. Göreve Arslan Baba tâlip olur ve Hz. Peygamber hurmayı onun ağzına koyar. Arslan Baba nice yüzyıl sonra Türkistan'ın Sayram şehrinde henüz yetim kalan yedi yaşındaki Ahmed Yesevî'yi bulup emaneti ona teslim eder. Bazı rivayetlere göre Hz. Peygamber'in verdiği bir hırkayı da ona giydirir. Ayrıca Yesevî'ye "binbir zikir" telkin eder ve biraz sonra öleceğini bildirerek cenaze namazını kıldırmasını emreder. Hûriler Yesevî'ye yardımcı olmak için gelip Arslan Baba'ya ipekten kefen biçerler ve onu cennete götürürler. Ahmed Yesevî de Arslan Baba'nın son işaretine uyarak Buhara'ya gidip Şeyh Yûsuf-ı Hemedânî'nin yanında sülûk'üne devam eder.»[9]

Örnek-4:

Ubeydullah-ı Ahrâr'ın kerametlerinden:

«Mevlânâzâde Nizâmeddîn anlatır: "Kış zamanıydı. Günlerin en kısa olduğu bir mevsimde, Ubeydüllah-i Ahrâr hazretleriyle bir köyden bir köye gidiyorduk, İkindi namazını yolda kıldık. Güneş solmaya başlamış ve ufuk çizgisine yaklaşmıştı. Menzilimiz gayet uzaktı ve bu vaziyette oraya gecenin geç saatlerinden evvel varmak ihtimâli yoktu. Etrâfta ise barmılacgk hiçbir yer yoktu. Her taraf bozkır. Kendi kendime düşünmeğe başladım: "Menzil ırak, vakit akşam, yol korkunç, hava soğuk, sığınılacak yer yok; hâlimiz ne olacak?" Ubeydüllah-i Ahrâr hazretleri, atını hızla sürüp gidiyor ve hiçbir telâş eseri göstermiyordu, içimden bu düşünceler geçince, başlarını bana döndürdüler ve; "Yoksa korkuyor musun?" diye sordular. Sükût ettim. "Atını sıkı sürüp yol almaya bak! Belki güneş batmadan menzilimize ulaşırız" buyurdu. Böylece atlarımızı sıkı sürerek yol almaya başladık. Bir hayli yol aldıktan sonra, dikkat ettim ki, güneş sanki yerinde duruyordu. Ufka yakın bir noktada ve göğe çivilenmiş gibiydi Köye girer girmez, sanki güneş söndürülmüş gibi, birdenbire zifiri karanlık içinde kaldık.»[10]

Örnek-4:

Said-i Nursi'nin kerâmeti:

«Bediüzzaman Denizli hapsinde iken, halk, iki-üç defa Üstad'ı muhtelif camilerde sabah namazını kılarken görür. Savcı işitir; hapishane müdürüne pürhiddet, "Bediüzzaman'ı sabah namazında dışarıya, camiye çıkarmışsınız" der. Tahkîkat yapar ki, Üstad hapishaneden dışarıya katiyen çıkarılmamış. Eskişehir Hapishanesinde iken de, bir Cuma günü, hapishane müdürü, katip ile otururken bir ses duyuyor: "Müdür Bey! Müdür Bey!" Müdür bakıyor; Bediüzzaman yüksek bir sesle: "Benim mutlaka bugün Ak Camide bulunmam lazım." Müdür, "Peki Efendi Hazretleri" diye cevap veriyor. Kendi kendine, "Herhalde Hoca Efendi kendisinin hapiste olduğunu ve dışarıya çıkamayacağını bilemiyor" diye söylenir ve odasına çekilir. Öğle vakti, Bediüzzaman'ın gönlünü alayım, Ak Camiye gidemeyeceğini izah edeyim düşüncesiyle Üstadın koğuşuna gider. Koğuş

---

[9] Bu madde ilk olarak 1991 senesinde TDV İslâm Ansiklopedisi'nin 3. cildinde, 400 numaralı sayfada yer almıştır.

[10] Bkz. Bir grup Nakşbendi, Türkiye Gazetesi, İslâm âlimleri Ansiklopedisi, 13/118. Tarihsiz-İstanbul.

penceresinden bakar ki, Bediüzzaman içeride yok! Hemen jandarmaya sorar."İçeride idi; hem, kapı kilitli" cevabını alır. Derhal camiye koşar. Bediüzzaman'ın ileride, birinci safta, sağ tarafta namaz kıldığını görür. Namazın sonlarında Bediüzzaman'ı yerinde göremeyip, hemen hapishaneye döner; Hazret-i Üstadın "Allahü Ekber" diyerek secdeye kapandığını hayretler içerisinde görür»[11]

Örnek-4:

Mehmed Zahid Kotku'nun kerameti:

«Şeyh uçmaz, mürid uçurur kabilinden söylemler ya da klişeler değil bu anlatılanlar. Olayları bizzat yaşayanların kamuoyuna açık, belgeler ve kitaplar yolu ile isimleri zikredilerek aktarılacağını bilmelerine rağmen herkesle paylaştıkları bilgiler. Mesela ilginç bir kerametleri Hacc'da aşırı izdihamda Şeytan Taşlama mahalinde yere düşen bir uzman Doktorun anlattıkları. Bu doktor aynı zamanda emekli olana kadar Türk Hava Yolları'nda çalışmış bir Beyefendi. Mehmed Zahid Efendi ile Hacca gitmek üzere işaret alır. Nasıl olur diye düşünürken iş yerinde THY ile Kızılay işbirliği kapsamında Hac döneminde görevli olarak gideceği kendisine bildirilir. Doktor Beyefendi Hac'da Şeytan Taşlama Mahali'nde yere düşer. Üzerine basarak geçen insanlar kolunu çiğner. Ve kolundaki et kemiğe kadar sıyrılır. Ne bir kan damlası ne bir acı. Bu şaşkınlık içerisinde kalkarak vazifesini yerine getirip Mehmed Zahid Kotku'nun yanına gider. Durumu anlatır. Mehmed Zahid Kotku okur ve kolunu sıvazlar. Yara tamamı ile kapanmıştır. Bir kızarıklık ve ileriki günlerde bağlayan kabuk haricinde hiçbir sıkıntı kalmamıştır.»[12]

"Sanayileşmiş, kalkınmış ve bir küresel aktör haline gelmiş olan Türkiye"yi, Türkiye toplumunu ve Türk Müslümanlığını bu ilginç söylencelerden daha iyi anlatan başka belge ve kanıtlar herhalde bulunamaz.

[11] Bkz. http://hazretimehdihakkindabilgiler.blogspot.com/2010/09/bediuzzaman-said-nursi-hazretlerinin_10.html

[12] Bkz. http://www.mehmedzahidkotku.gen.tr/mehmet-zahid-kotku-hazretlerinin-kerametleri/